

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izda se vsak tistrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina tven Jugoslavije 24 K. — Naročnina se pošilja na: Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kmetijskega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vln., na 8 straneh 60 vln. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inšerate in reklamacije. Na inšerate se plačuje od nastopne pošiljave za enkrat K 1.00. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 30 vln. — Inšerate se sprejemajo do torka opoldne, Naznanila reklamiranja se pošiljajo prouta.

Kaj je sedaj najvažnejše?

Shedi in sestanki. Dobivamo poročila, da naši agilni zaupniki vršijo agitacijsko delo po slovenskoštajerskih okrajih nadvse vzorno in požri-vovalno. Prijatelj iz šmarskega okraja nam piše: „V naši župniji smo priredili že tri shode za posamezne okolice. Obnesli so se nad vse pričakovanje. Naši pristaši se mnenja, da je treba v sedanjih izrednih časih ravno takih malih shodov, na katerih se naši volilci prav po domače pogovorijo.“ Torej prirejte, zaupniki, prav obilo takih sestankov. Razpravljajte o bodočih volitvah, o programu naše in nasprotnih strank.

V vsaki župniji in občini si razdelite delo! Agitacija ne sme ležati vse na enih ramenih. Sklicujte pogosto seje krajevnih odborov K. Z. in volilnih odborov.

Naznanite nam vendar iz vseh občin vaše predstavnike naše kandidatske liste, ki bodo na dan volitve (28. novembra) stali pri volilni skrinjici naše stranke. Pazite pri tem na to: Predstavnik in namestnik vprašajte, ali sprejme to mesto ali ne. Predstavnik ne sme biti član volilne komisije. Predstavnik mora biti volilec in ugleđen mož. Pridnih agitatorjev ne imenujte za predstavnike, ker jih boste rabili zunaj volišča.

Zbirajte za volilni sklad Kmetijske zveze. Volilne priprave stanejo ogromno denarja. Posebno prosimo premožne naše pristaše, da žrtvujejo večje svote za sklad Kmetijske zveze. Naše mladenke pozivamo, da pomagajo od hiše do hiše nabirati darove za KZ. Nabrani denar pošiljajte na naslov: Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Sirite „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“ od hiše do hiše. Naročajte naše liste vsaj za čas volilnega boja vsem našim in nezavednim volilcem.

Zavratčajte nasprotne laži proti naši stranki in našim voditeljem. Kdor širi lažnjive in razburiljive govore, ga brez usmiljenja naznanite državnemu pravdnistvu. Navedite priče.

Poročajte nam iz vsake občine, koliko računate naših zanesljivih volilcev, koliko je omahljiveev, koliko samostojnih, koliko JDS in koliko socialnih demokratov.

Za pojasnila v vseh volilnih zadevah se obračajte na podpisano pisarno.

Tajništvo Kmetijske zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna, Koroska cesta šte. 5.

Ali se hoče tudi pri nas tako?

Naši nasprotniki, demokratje, samostojneži, socialisti in komunisti, pravijo, da se pri bližajočih volitvah ne gre za vero, ne za verouk v šoli, ne za zakon, ne za cerkev. In vendar, kjer zmagajo liberalci, socialisti in komunisti, povsod zapostavljajo, tlačijo vero in Cerkev. Vzglede je toliko, kolikor je že brezverskih držav! Francoska, Italija, zadnji čas še posebno Čehoslovaška. V Čehoslovaški so ves čas po prevratu na krmilu liberalci in socialni demokratje. Kako se godi tam katoliški veri in Cerkvi? To nam pove skupni pastirski list čehoslovaških škofov. Tam opisujejo stanje Cerkev v državi tako: Katoliška cerkev v Čehoslovaški ne uživa nobenega varstva; nasprotno je brez kazni rušijo z razkolom in krivoverstvom takoimenovane čehoslovaške narodne cerkve, ki se veže z neverniki, krivoverci in sovražniki cerkva vseh vrst. V ministrstvih so imeli zadeve katoliške cerkve v rokah duhovniki, ki so odpadli in bili izobčeni iz katoliške cerkve, oni vodijo agitacijo za odpad med duhovščino in ljudstvom, vodijo seznamo o duhovnikih, ki so zreli za odpad in jim nudijo bogate Judeževu plačilo. Pri oddaji župnij, ki jih podeljuje država, imajo vedno prednost duhovniki, ki so nepokorni svojim škofom; njih odpor proti škofom država podpira. Katoliške cerkve s silo zasedajo, z njihovimi dušnimi pastirji surove ravnajo in jim pretije celo s smrtjo. Vse to trpi in celo podpira politična uprava, ki naravnost pospešuje cerkvi sovražne struje. Neverni učitelji krščansko vero in njeno znamenje, sv. križ, samovoljno proti volji staršev odstranjajo iz šol, božji službi posvečene kapele odpravljajo, svetniške kipe brez kazni divjaško skrnujejo in razbijajo — in sicer večkrat v navzočnosti brezbriznih zastopnikov državnih oblasti, ki pri teh činih celo sodelujejo. Vse pritožbe proti tem razmeram in temu početju ne pomagajo nič, četudi je predsednik Čehoslovaške Masaryk in drugi člani vlade priznali veliki pomen vere in Cerkve. Verno čehoslovaško ljudstvo si bo moralo in tudi vedelo samo braniti svoje verske svetinje! Ali naj mi dopustimo, da podobne verske razmere, kakor na Češkem, nastanejo tudi pri nas? Se je čas! Čez dober mesec ob volitvah se bo odločila tudi usoda vere in Cerkve v naši državi! Morebiti za 50, 60, 100 let! Može! Kaj bodo rekli čez leta vaši otroci, če vi zdaj ne boste delali z vso silo na to, da zmaga naša Kmetijska zveza, ki ima na čelu svojega programa obrambo vere in Cerkve? Ali upate vzeti na svojo vest obdolžitev, da ste sami krivi, če se odpravi verouk iz šole in se upelje civilni zakon? Nikdar! Zato pa storite zdaj ta poldrug mesec vse, da pridobite kar največ glasov za našo Kmetijsko zvezo! Potem boste zmage tudi sami srčno veselili!

Ne sme nam biti vseeno!

Čez dober mesec dni bomo volili poslance v ustavodajni državni zbor. Katoličanom ne sme biti vseeno, kakšen izid bodo imele te volitve! Ljubljanski škof je zato že v posebni poslanici opozoril na važnost bodočih volitev.

Pravice Cerkev.

Zbornica, ki se bo izvolila, bo dala naši mladi državi ustavo, to je temeljne zakone, na katerih se potem zidajo vse druge postave. V ustavi se bo tudi določilo razmerje države do vere in Cerkve, določevalo se bo o pravici Cerkev v državi glede verskega pouka, glede zakramenta sv. zakona, glede šole, glede uprave cerkvenega imetja. Vse to pa sega prav globoko v naše versko življenje.

Katoličani, ki nas je dobra polovica v državi, moramo zahtevati, da se v temeljnih državnih zakonih prizna Cerkvi popolna prostost za njena opravila kakor oznanjevanje države do besede, delitev svetih zakramentov, popolno praznovanje nedelj in praznikov. Priznati se mora Cerkvi, da sama uravnava predpise glede vstopa in izstopa iz Cerkve, da sama sodi o veljavnosti ali neveljavnosti zakonske zveze, da zahteva za krščanske otroke nele poučevanje verouka v šolah, ljudskih, srednjih in drugih podobnih šolah, ampak tudi versko vzgojo in vršitev verskih vaj. Skratka: varovati se morajo vse pravice katoliške Cerkve.

Kakršni poslanci, take postave!

Večina drugih držav tlači in zatira pravice vere in Cerkve ali se vsaj krivično meša v njen delokrog. Francoska, Italija, Nemčija, Ogrska, Čehoslovaška itd. imajo že civilni zakon in razporoko; Avstrija mirno dopušča ločitev zakonov. Verouk je že mnogo držav vrglo iz šol. Tudi v naši državi so mošne protiverske ali vsaj Cerkvi sovražne stranke. Čujejo se glasovi, naj se zakonska zveza lahko razveže, naj se verouk, ako ne popolnoma, vsaj deloma odpravi iz šol, naj država vzame cerkveno premoženje, naj bo vsa šolska vzgoja urejena v duhu, ki je veri in Cerkvi sovražen. Ze sedaj čutimo ponekod pogubnost take vzgoje.

Kako bo s pravicami Cerkve v naši državi, ako bi prišli v ustavodajno zbornico v večini poslanci, ki so prepojeni od protiverskega in proticerkvenega mišljenja? Ustava, ki bi nam jo izdelali taki poslanci, bi bila nam pogubna, Cerkvi krivična, bila bi proti vesti in proti božjim postavam. In nad našo državo bi ne bilo blagoslova božjega.

Vse drugače pa bo, ako pridejo v zbornico v veliki večini možje verskega prepričanja. Dadi bodo Bogu, kar je božjega, kralju, kar je kraljevega. U-

redili bodo tudi razmerje države do Cerkve v pravem duhu. Vsa ustavna vprašanja bodo uredili tako, da se bodo postave ujemale z zapovedmi božjimi in pravicami Cerkve.

Kaj torej storiti?

Volilni zakon sicer ne ukazuje, da bi morali iti voliti. Vendar je vsak katoličan po vesti dolžen iti voliti! Ne misli: en glas se bo že pogrešil. Kaj pa če je ravno tvoj glas odločilen za večino in dobro odločitev? Morda bi veri in Cerkvi sovražna stranka zmagala ravno zato, ker je manjkalo tvojega glasu. Ti bi bil potem sokriv vseh krivičnih in Cerkvi škodljivih zakonov v ustavi!

Napredne stranke so jako delavne. Brezverske svobodomiselnne stranke (liberalna ali demokratska, samostojna, socialistična, komunistična) bodo gotovo napele vse sile, da bi zmagale! Ali naj mi, ki se imenujemo pristaše krščanske stranke, to samo mirno gledamo? To bi bila velika nemarnost! Najmanj, kar smo dolžni, je, da volimo dobre, krščanske poslance in damo svoje glasove za listino poslancev, ki jo sestavijo po posvetovanju z zaupniki vseh župnij voditelji naše krščanske Kmetijske zveze oziroma Ljudske stranke. A to še ni dovolj: Ves čas zdaj pred volitvami smo dolžni delati tudi pri drugih za to, da volijo našo krščansko listino Kmetijske zveze, agitirajo od hiše do hiše od osebe do osebe, razširjajo „Slov. Gospodarja“ in druge krščanske liste! Potem bomo 28. novembra lahko slavili zmago krščanske misli na Slovenskem!

Ne pozabite,

da bo od volitev dne 28. novembra odvisna

sreča ali nesreča

Vas in vaših otrok. Zmagati mora krščanska stranka, t. j.

Kmetijska zveza.

Da bo to zmaga,

nabirajte in darujte za volilni sklad Slov. Kmetijske zveze

ob vsaki priliki: na župnih sestankih, na shodih, v vseh družbi, na godovanjih, gostijah. Zbirajte od hiše do hiše, od pristaša do pristaša!

Pa hitro, da ne bo prepozno.

Kmetijska zveza proti krivičnim davkom.

Vsikdar, kadar je hotela vlada naložiti na naša kmetijska ramena prevelike davke, se je Kmetijska zveza odločno postavila za kmetjskega davkoplačevalca in zabranila marsikatero krivično davčno breme.

Protiv zvišanju deželnih doklad.

Leta 1910 je nameravala nemška večina v štajerskem deželnem zboru zvišati deželne doklade, ki so znašale že tedaj 50%, še za okroglo 20%. Poslanci Kmetijske zveze so s spretnim in odločnim nastopom dosegli, da so se mesto 20% doklad zvišale doklade na pivo, ki ga kmetjsko ljudstvo itak ne pije mnogo. Celjski liberalci pa so bili proti davku na pivo in bi raje imeli 20% doklade. To so tisti celjski liberalci, kateri s Samostojno kmetijsko stranko hočejo še danes zanesti razdor med kmetjske vrste in tako oslabiti moč kmetjskega prebivalstva.

Leta 1912 bi nemška večina v deželnem zboru zopet rada napravila na rame naših davkoplačevalcev 25%, 30%, nazadnje celo 40% zvišanje deželnih doklad. Naši poslanci so bili tedaj zaradi nemških krivic že dve leti v obstrukciji. Nemci so se začeli pogajati s poslanci Kmetijske zveze, da bi opustili obstrukcijo. Zahtevali so od naših poslancev zagotovilo, da ne bodo pri novih deželnih dokladah delali nika-